

Interná smernica:

OCHRANA PRED SEXUÁLNYM VYKORISŤOVANÍM A ZNEUŽÍVANÍM

Táto smernica ruší platnosť Smernice z 01.09.2024

1. Cieľ smernice

- Vyhlásiť politiku nulovej tolerancie sexuálnemu vykorisťovaniu a zneužívaniu (SEA) pre všetkých zamestnancov Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením (PLR) a blízkych spolupracovníkov a zabezpečiť, aby boli v rámci PLR známe úlohy, zodpovednosti a očakávané normy správania v súvislosti so SEA.
- Popísať následné kroky v prípade, že dôjde k porušeniu noriem správania v oblasti SEA.
- Zadefinovať Kódex správania v oblasti prevencie a reakcie na sexuálne vykorisťovanie a zneužívanie (Kódex správania PLR) ako záväzný dokument.

2. Cieľová skupina (ďalej zástupcovia PLR)

- Všetci zamestnanci PLR – zamestnaní a zmluvne viazaní v PLR
- Všetci dobrovoľníci (vrátane laických poradcov)
- Všetky ostatné osoby zapojené do činnosti PRL za platenú alebo neplatenú službu poskytovanú v mene PLR

3. Záväzok PLR v oblasti ochrany pred SEA

PLR vynaloží maximálne úsilie na vytvorenie a udržanie bezpečného prostredia bez SEA pre rodičov a cieľovú skupinu a prijme vhodné opatrenia v komunitách, v ktorých pôsobí. Zadefinuje spoľahlivý rámec ochrany pred SEA, vrátane preventívnych a reaktívnych opatrení.

Tento rámec ochrany pred SEA je záväzok PLR k Bulletinu generálneho tajomníka OSN o osobitných opatreniach na ochranu pred SEA (ST/SGB/2003/13) a k jeho dosiahnutiu úplného a trvalého vykonávania 6 základných zásad IASC týkajúcich sa SEA.

4. Účinnosť

Táto politika je účinná pre všetkých zástupcov PLR 24 hodín denne, 7 dní v týždni, vrátane víkendov, prázdnin, v službe alebo mimo nej, v zahraničí aj v doma.

5. Dátum účinnosti smernice

01.09.2025

6. Dátum povinnej revízie

31.12.2026

7. Vymedzenie pojmov

Sexuálne vykorisťovanie: Akékoľvek zneužitie pozície zraniteľnosti, rozdielnej moci alebo dôvery na sexuálne účely, či už uskutočnené alebo v štádiu pokusu, vrátane, ale nie výlučne, peňažného, spoločenského alebo politického profitovania zo sexuálneho vykorisťovania inej osoby.

Sexuálne zneužívanie: Existujúce alebo hroziace fyzické obťažovanie sexuálnej povahy, či už s použitím násilia alebo akýchkoľvek iných donucovacích prostriedkov.

Obet': Osoba, ktorá je alebo bola sexuálne vykorisťovaná alebo zneužívaná. Na účely týchto zásad sa obeťou rozumie osoba, ktorá je alebo bola sexuálne vykorisťovaná alebo zneužívaná zamestnancami alebo príbuzným personálom PLR.

8. IASC Šesť zásad týkajúcich sa SEA

- a) Sexuálne zneužívanie a vykorisťovanie zo strany zamestnancov a iných spolupracovníkov PLR predstavuje hrubé porušenie pracovnej disciplíny a je dôvodom pre uplatnenie disciplinárnych opatrení, vrátane okamžitého rozviazania pracovného pomeru či inej formy spolupráce.
- b) Sexuálne vzťahy s osobami mladšími ako 18 rokov sú zakázané bez ohľadu na legálny vek spôsobilosti k pohlavnému styku. Neznalosť či mylné presvedčenie o veku dieťaťa nemožno považovať za ospravedlnenie.
- c) Výmena peňazí, tovarov, zamestnania alebo služieb za sex, vrátane sexuálnych služieb alebo iných foriem ponížujúceho, zneuctujúceho alebo vykorisťujúceho správania sú zakázané. To zahŕňa aj výmenu pomoci, ktorá prináleží príjemcom. Službami sa rozumie aj samotná náplň činností PLR, ktorá nesmie byť v žiadnom prípade naviazaná na sexuálne protislužby zo strany príjemcov.

- d) Sexuálne vzťahy medzi zamestnancami PLR a osobami, ktoré využívajú humanitárnu pomoc a ochranu, ktoré zahŕňajú neprimerané využívanie hodnosti alebo postavenia, sú tiež zakázané, pretože podkopávajú dôveryhodnosť a integritu našej práce.
- e) V prípade akéhokoľvek obáv a podozrení týkajúcich sa sexuálneho zneužívania a vykorisťovania zo strany spolupracovníka, či už tej istej organizácie alebo mimo nej, má zástupca/spolupracovník PLR zákonnú a morálnu povinnosť to PLR ohlásiť prostredníctvom dostupných prostriedkov a mechanizmov.
- f) Všetci zamestnanci a spolupracovníci PLR sú povinní vytvárať a udržiavať prostredie, ktoré zabraňuje sexuálnemu zneužívaniu a vykorisťovaniu a podporuje implementáciu Kódexu správania PLR. Vedúci pracovníci na všetkých úrovniach nesú za rozvoj tohto prostredia osobitnú zodpovednosť.

9. Rámec ochrany pred SEA v PLR – Prevencia

- PLR systematicky preveruje všetkých potenciálnych uchádzačov o zamestnanie v súlade so zavedenými postupmi kontroly.
- Pri uzatváraní akejkoľvek zmluvy s PLR je každý zástupca PLR povinný predložiť Čestné prehlásenie uchádzača o zamestnanie (Príloha č.1).
- Každý zástupca PLR je povinný podpísať Kódex správania PLR (Príloha č. 2), ktorý je prílohou jeho zmluvy.
- PLR organizuje povinné úvodné a opakované školenia pre všetkých zamestnancov a dobrovoľníkov o politike a postupoch PLR v oblasti SEA.
- Všetky priestory, v ktorých PLR poskytuje služby, musia byť vybavené viditeľnými plagátmi v príslušných jazykoch, na ktorých sú uvedené informačné správy o ochrane pred SEA a kontakty na kontaktné miesta.
- PLR informuje o SEA ústne počas svojich aktivít a jej zamestnanci a spolupracovníci poskytnú následné kroky v prípade, že dôjde k porušeniu noriem správania v oblasti SEA.

10. Rámec ochrany pred SEA – Reakcia

- PLR má bezpečné, dôverné a prístupné mechanizmy a postupy pre zástupcov PLR, príjemcov a komunity vrátane detí na nahlasovanie obvinení zo SEA a zabezpečuje, aby o nich príjemcovia vedeli.
- PLR má vymenované aspoň 2 vyškolené a kompetentné kontaktné miesta na nahlasovanie potenciálnych prípadov.
- Nahlasovanie potenciálnych prípadov je možné v akomkoľvek jazyku
- E-mailová adresa (prístupná len kontaktným osobám) na nahlasovanie potenciálnych prípadov:
nahlasovanie@platformarodín.sk
- Tel. číslo určené na nahlasovanie potenciálnych prípadov: 00421 911 987 733.
- Tel. číslo a e-mailová adresa na nahlasovanie potenciálnych prípadov sú viditeľne zverejnené vo všetkých priestoroch PLR a v priestoroch, kde PLR poskytuje služby príjemcom.
- Kontaktné miesta sú pravidelne revidované, každá zmena v personálnom obsadení je zohľadnená.
- Referencie na kontaktné miesta ochrany pred SEA sú súčasťou tejto smernice (Príloha č.3).

11. Rámec ochrany pred SEA – proces prijatia oznámenia

- Správy o možných pochybeniach sú zaznamenané do heslom chráneného excel dokumentu.
- Každá sťažnosť je prijatá na vedomie. Ak je pochybenie nahlásené verbálne, potvrdenie je tiež slovné. Ak je to možné, sťažnosť je potvrdená aj písomne a následne zdokumentovaná, napríklad v potvrdzujúcom e-maile.
- Každé prijatie obvinenia zo SEA týkajúce sa implementácie projektov alebo programov je oznámené partnerskej organizácii OSN. PLR musí informovať svoju partnerskú agentúru OSN o každom prijatom obvinení zo SEA týkajúcom sa implementácie jej projektov alebo programov. PLR priebežne informuje svoju partnerskú agentúru OSN o stave vyšetrovania.

12. Rámec ochrany pred SEA – vyšetrovanie

- Podrobný postup vyšetrovania v prípade obvinenia zo SEA je súčasťou tejto smernice (Príloha č. 4).

- Ak existuje podozrenie, že sťažnosť môže predstavovať trestný čin, prípad bude so súhlasom obete postúpený priamo vnútroštátnym orgánom na trestné stíhanie.
- Ak po riadnom vyšetrowaní existujú dôkazy podporujúce porušenie alebo porušenie Kódex správania PLR, bezodkladne sa prijímú príslušné disciplinárne opatrenia.
- V prípade potreby vyšetrowania PLR najme externého vyšetrowateľa zo skupiny vyšetrowateľov PSEA na Slovensku.

PLR uplatňuje prístup k vyšetrowaniu zameraný na obeť:

- Vyšetrowateľ/ka by mal/a pri vyšetrowaní obvinení SEA používať prístup zameraný na obeť a zabezpečiť dodržiavanie zásad.
- Pomoc poskytovaná obetiam sa riadi zásadou „neublížiť“ a poskytuje sa spôsobom, ktorého cieľom je zachovať ich práva, dôstojnosť a blaho. To môže znamenať zavedenie bezpečnostných opatrení na ochranu pred odvetou, opätovnou viktimizáciou a traumatizáciou. Vyšetrowateľ/ka priebežne posudzuje, či kroky prijaté počas vyšetrowania môžu ohroziť bezpečnosť obete. Obete si môžu na výsluchy a stretnutia priviesť osobu na účely morálnej podpory.
- Obetiam SEA sa poskytuje pomoc a podpora bez ohľadu na to, či obeť iniciuje vyšetrowanie alebo s ním spolupracuje.
- Naliehavé potreby súvisiace s ochranou by mali byť postúpené zodpovednému personálu: sprostredkovanie obeti kontakt s kontaktnou osobou PSEA.
- Vyšetrowateľ/ka by mal/a byť nezaujatý/á a pomôcť zúčastneným osobám vyhnúť sa stigmatizácii a opätovnej traumatizácii.
- Vyšetrowateľ/ka by sa nemal/a dopúšťať diskriminácie na základe rasy, sexuálnej orientácie, rodovej identity, jazyka, náboženstva, politických alebo iných názorov, národného alebo sociálneho pôvodu, majetku, rodu, zdravotného stavu alebo akejkoľvek inej príslušnosti.
- Postupy, podmienky udeľovania súhlasu, ďalšie kroky a možné dôsledky musia byť obeti čo najskôr vysvetlené. Požiadavky na riadny proces a práva údajného páchatel'a (subjektu) musia byť obeti čo najskôr vysvetlené, aby umožnili obeti porozumieť tomu, ako ju môže vyšetrowanie ovplyvniť.
- Okrem toho by mal vyšetrowateľ/ka ponúknuť obeti, že ju bude informovať pred informovaním/výsluchom subjektu. Obeť je priebežne informovaná o výsledku konania.

13.Rámec ochrany pred SEA – pomoc obetiam

PLR má systém na rýchle nasmerovanie osôb, ktoré prežili SEA, na [dostupné služby](#) na základe ich potrieb a súhlasu. Pri vytváraní plánu pomoci pre obeť je potrebné zohľadniť nasledujúce aspekty:

- Kritéria oprávnenosti na pomoc
- Typ potrebných služieb (napr. psychosociálne, zdravotné, právne, atď.)
- Systém odporúčaní na iné organizácie, po obdržaní informovaného súhlasu/súhlasu podpísaného postihnutou osobou.
- Prístup k poskytovaniu služieb zameraný na prospech pre obeť.

Postup pomoci obetiam, preživším musí obsahovať tieto kroky:

- 1) Vysvetlenie postupu riešenia obetí a získanie jej písomného informovaného súhlasu
- 2) Posúdenie potrieb obetí na pomoc
- 3) Identifikácia vhodných poskytovateľov služieb
- 4) Kontakt na poskytovateľov služieb a vysvetlenie okolností
- 5) Pomoc pri preprave, zabezpečenie, aby neexistovali jazykové bariéry, poskytnutie praktickej pomoci
- 6) Udržiavanie kontaktu a posúdenie stavu obetí, a v prípade potreby návrat ku kroku 2
- 7) Vedenie riadnych záznamov a dokumentácie s dôrazom na dôverný charakter informácie

Osobitnú pozornosť treba venovať obetiam mladším ako 18 rokov. Pri práci s dieťaťom by mali pracovníci prípadu prispôbiť komunikáciu veku dieťaťa (detskému jazyku) a znevýhodneniu a získať informovaný súhlas od opatrovníkov dieťaťa.

PLR má vypracovaný zoznam poskytovateľov služieb (Poskytovanie pomoci obetiam SEA), ktorý je priebežne aktualizovaný a revidovaný k dátumu revízie Smernice.

PLR má vypracovaný dokument pre odoslanie obeť k poskytovateľom služieb (Formulár Odporúčanie pre poskytnutie pomoci obetiam)

14. Zhrnutie úloh a povinností v rámci PLR v súvislosti s ochranou pred SEA

Štatutári PLR a manažéri projektov sú povinní

- Zabezpečovať dohľad nad prevenciou pred SEA a reakciou na ňu.
- Preskúmať a aktualizovať politiku prevencie SEA v organizácii, vrátane Kódexu správania PLR.
- Zabezpečiť pozornosť a zdroje pre prevenciu SEA a reakciu v PLR.
- Uľahčovať vyšetrovanie obvinení zo SEA a dohliadať naň a uplatňovať disciplinárne opatrenia v organizácii.
- Koordinovať činnosť v oblasti prevencie a reakcie SEA s inými organizáciami vrátane darcov.

Kontaktné miesto ochrany pred SEA je povinné

- Podporovať štatutárov PLR a manažérov projektov pri plnení všetkých povinností súvisiacich s prevenciou SEA pre PLR.
- Nahlasovať štatutárom PLR obavy alebo problémy týkajúce sa vykonávania prevencie SEA.
- Koordinovať reakciu v prípade nahlásenia obvinenia zo SEA.
- Vykonávať školenia a podujatia na zvyšovanie povedomia pre všetkých zamestnancov PLR.
- Koordinovať činnosť s ostatnými príslušnými aktérmi v oblasti prevencie a reakcie na SEA.

Pracovníci, ktorí riadia ľudské zdroje sú povinní

- V rámci náborového procesu vykonávať previerky na porušenie SEA v minulosti a iné porušenia Kódexu správania PLR a politiky.
- Zabezpečiť, aby všetci zamestnanci sa oboznámili s Kódexom správania PLR.
- Sledovať, aby všetci zamestnanci a dobrovoľníci sa zúčastnili vzdelávania o SEA, a to:
  - pri začatí spolupráce s PLR formou e-learning na Agora platform (ukončenie certifikátom, ktorý zaeviduje PLR)
  - každoročným preškolením v ochrane SEA a Kódexu správania PLR
- Začleniť do zmluvných dohôd doložku o ochrane pred SEA, vrátane dobrovoľníckej zmluvy, dohody o vykonaní práce, atď.
- Podporovať proces vyšetrovania obvinení z porušovania SEA.

- Uchovávať dokumentáciu zamestnancov týkajúcu sa SEA.
- Povinnosti vedúceho ľudských zdrojov a zamestnancov ľudských zdrojov týkajúce sa ochrany pred SEA sú súčasťou tejto smernice (Príloha č.7).

Ciel'ová skupina je povinná

- Dodržiavať Kódex správania PLR a politiku týkajúcu sa ochrany pred SEA.
- Aktívne sa zúčastňovať vzdelávania k ochrane pred SEA, a to:
  - pri začatí spolupráce s PLR formou e-learning na Agora platform (ukončenie certifikátom, ktorý zaeviduje PLR)
  - každoročným preškolením v ochrane SEA a Kódexu správania PLR
- Zabezpečiť šírenie materiálov týkajúcich sa prevencie SEA vo všetkých príslušných a vopred dohodnutých priestoroch, v ktorých PLR vykonáva svoju činnosť s príjemcami.
- Hlásiť podozrenie zo SEA prostredníctvom určených kanálov na podávanie incidentov.
- V prípade vyžiadania sa zúčastňovať na vyšetrovaní obvinení zo SEA.
- Identifikovať, zmierňovať alebo predchádzať akýmkoľvek potenciálnym rizikám súvisiacim so SEA.

15. Dohody o spolupráci

Všetky zmluvy a partnerské dohody PLR obsahujú štandardnú doložku, ktorá vyžaduje, aby sa dodávatelia, konzultanti a partneri zaviazali dodržiavať politiku nulovej tolerancie voči SEA.

ČESTNÉ VYHLÁSENIE UCHÁDZAČA O ZAMESTNANIE O BEZÚHONNOSTI

Ja, dolu podpísaný/á, týmto vyhlasujem, že som bezúhonný/á, nebol som trestne stíhaný/á a ani v súčasnosti sa proti mne nevedie trestné stíhanie a priestupkové stíhanie v súvislosti so sexuálnym vykorisťovaním a zneužívaním (SEA) detí a zraniteľných dospelých, čo môžem kedykoľvek na vyzvanie zamestnávateľa preukázať výpisom z registra trestov nie starším ako 3 mesiace.

Okrem toho som nikdy neopustil/a zamestnanie v očakávaní vyšetrovania v súvislosti so SEA a nikdy som neodmietol/a spolupracovať pri takomto vyšetrovaní. Súhlasím so zverejnením akýchkoľvek informácií bývalých zamestnávateľov v súvislosti s kontaktom s deťmi a zraniteľnými dospelými v mojich predchádzajúcich pracovných pomeroch.

Beriem na vedomie, že akékoľvek nepravdivé vyhlásenia alebo skreslené údaje v tomto vyhlásení môžu viesť k môjmu vylúčeniu z posudzovania akejkoľvek pracovnej príležitosti v PLR. Takisto beriem na vedomie, že moje vyhlásenie bude predmetom overovania a že akékoľvek neuvedenie relevantných informácií alebo akýkoľvek pokus o uvedenie zamestnávateľa do omylu bude mať za následok okamžité vylúčenie zo zamestnania.

Vyhlasujem, že som si úplne prečítal/a a porozumel/a vyššie uvedeným informáciám a že informácie v nich uvedené sú podľa môjho najlepšieho vedomia pravdivé, úplné a presné.

V ..... dňa .....

.....

podpis

Kódex správania v oblasti prevencie a reakcie na sexuálne vykorisťovanie a zneužívanie

1. Tento kódex správania sa vzťahuje na všetkých zamestnancov Platformy rodín detí so zdravotným znevýhodnením (ďalej len „PLR“) - zamestnaných a zmluvne viazaných, všetkých dobrovoľníkov a dočasných zamestnancov, všetkých konzultantov, všetky ostatné osoby zapojené do činnosti PLR za platenú alebo neplatenú službu poskytovanú v mene PLR.

2. Tento kódex správania sa vzťahuje na všetkých členov cieľovej skupiny 24 hodín denne, 7 dní v týždni (vrátane víkendov, sviatkov, v službe alebo mimo nej, v zahraničí atď.)

3. Všetci zástupcovia PLR musia dodržiavať najvyššie štandardy profesionálneho a osobného správania. Všetci zástupcovia PLR sa musia vždy správať k miestnemu obyvateľstvu s úctou a dôstojnosťou.

4. PLR uplatňuje politiku nulovej tolerancie voči sexuálnemu vykorisťovaniu a zneužívaniu (SEA). Od všetkých zástupcov PLR sa očakáva, že budú vždy dodržiavať najvyššie normy osobného a profesionálneho správania a poskytovať humanitárnu pomoc a služby spôsobom, ktorý rešpektuje a podporuje práva príjemcov pomoci a iných zraniteľných členov miestnych komunít.

5. Základné princípy SEA:

a) Sexuálne zneužívanie a vykorisťovanie zo strany zamestnancov a iných spolupracovníkov PLR predstavuje hrubé porušenie pracovnej disciplíny a je dôvodom pre uplatnenie disciplinárnych opatrení, vrátane okamžitého rozviazania pracovného pomeru či inej formy spolupráce.

b) Sexuálne vzťahy s osobami mladšími ako 18 rokov sú zakázané bez ohľadu na legálny vek spôsobilosti k pohlavnému styku. Neznalosť či mylné presvedčenie o veku dieťaťa nemožno považovať za ospravedlnenie.

c) Výmena peňazí, tovarov alebo služieb za sex v akejkoľvek podobe, vrátane vrátane sexuálnych služieb alebo iných foriem ponížujúceho, zneuctujúceho alebo vykorisťujúceho správania, sú zakázané. Službami sa rozumie aj samotná náplň činností PLR, ktorá nesmie byť v žiadnom prípade naviazaná na sexuálne protislužby zo strany príjemcov.

d) Sexuálne vzťahy medzi zamestnancami PLR a osobami, ktoré využívajú humanitárnu pomoc a ochranu, ktorá zahŕňa nesprávne využitie hodnosti alebo postavenia sú taktiež zakázané, nakoľko podkopávajú dôveryhodnosť a integritu našej práce.

e) V prípade akejkoľvek obavy alebo podozrenia týkajúce sa sexuálneho zneužívania alebo vykorisťovania zo strany iného pracovníka, či už v tej istej organizácii alebo mimo nej má zástupca/spolupracovník PLR zákonnú a morálnu povinnosť to PLR ohlásiť prostredníctvom dostupných prostriedkov a mechanizmov.

f) Všetci zamestnanci a spolupracovníci PLR sú povinní vytvárať a udržiavať prostredie, ktoré zabraňuje sexuálnemu zneužívaniu a vykorisťovaniu a podporuje implementáciu Kódexu správania. Manažéri na všetkých úrovniach nesú za rozvoj tohto prostredia osobitnú zodpovednosť.

Hlásenie incidentov:

6. PLR bude výslovne chrániť všetky osoby t.j. deti aj dospelých, ktorí nahlásili v minulosti alebo nahlásia v súčasnosti nevhodné správanie, pred akoukoľvek formou odvety, akýmkoľvek nepriaznivým pracovným opatrením pre zamestnancov, spolupracovníkov (napr. zníženie platu, zlé pracovné zaradenie, ukončenie zmluvy alebo iné) a odňatím prístupu k tovarom alebo službám pre príjemcov.

7. Akékoľvek sexuálne vykorisťovanie a zneužívanie sa považuje za závažné pochybenie. Všetky dôveryhodné obvinenia zo sexuálneho vykorisťovania a zneužívania sa prešetria v súlade s internou politikou PLR o ochrane pred SEA a môžu viesť k disciplinárnym opatreniam vrátane ukončenia pracovného pomeru a postúpenia na trestné stíhanie, ak sa konanie považuje za trestný čin. Beztrestnosť a ľahostajnosť voči SEA nie sú tolerované.

8. V prípade obavy, podozrenia alebo vedomosti o porušení vyššie uvedených princípov je každý interný zamestnanec, dobrovoľník či spolupracovník PLR povinný túto informáciu nahlásiť priamo PLR e – mailom na:

nahlasovanie@platformarodin.sk

E – mail môže byť podpísaný alebo zaslaný anonymne. Mal by obsahovať čo najširšiu škálu informácií, najmä dátum a čas, miesto a opis udalosti, mená zainteresovaných osôb a prípadných svedkov.

Definícia SEA:

- **Sexuálne vykorisťovanie:** Akékoľvek zneužitie pozície zraniteľnosti, rozdielnej moci alebo dôvery na sexuálne účely, či už uskutočnené alebo v štádiu pokusu, vrátane, ale nie výlučne, peňažného, spoločenského alebo politického profitovania zo sexuálneho vykorisťovania inej osoby.
- **Sexuálne zneužívanie:** Existujúce alebo hroziace fyzické obťažovanie sexuálnej povahy, či už s použitím násilia alebo akýchkoľvek iných donucovacích prostriedkov.

Vyhlásenie:

Ja, ..., podpisom tohto Kódexu správania potvrdzujem, že som pochopil a zaväzujem sa dodržiavať najvyššie normy profesionálneho a osobného správania. Beriem na vedomie, že Kódex správania sa na mňa vzťahuje počas celého obdobia, keď som zamestnancom, dobrovoľníkom alebo spolupracovníkom PLR, vrátane obdobia, keď som mimo služby, mimo svojho pracoviska alebo na dovolenke.

Podpis: .....

Dátum: .....

REFERENČNÉ PODMIENKY

PRE KONTAKTNÉ MIESTO OCHRANY PRED SEA

PLR udržiava najmenej dve kontaktné miesta na nahlasovanie potenciálnych obvinení zo SEA.

1. Účel

Kontaktná osoba/osoby pre SEA je vymenovaná/ sú vymenovaní zamestnanec/zamestnanci, ktorý/í podporuje/ú štatutárov a manažérov pri vypracúvaní a vykonávaní politiky a postupov ochrany pred SEA. Tento dokument určuje rozsah prác, kompetencií a požadovaných skúseností.

2. Rozsah prác

Medzi kľúčové úlohy a povinnosti kontaktného miesta ochrany pred SEA patria:

Prevenčia

- Pravidelne prehodnocovať interné smernice a postupy týkajúce sa ochrany pred SEA a v prípade potreby navrhovať ich zmeny a doplnenia vedeniu PLR.
- Vykonávať školenia a aktivity na zvýšenie povedomia týkajúce sa ochrany pred SEA pre zamestnancov a dobrovoľníkov na pravidelnej báze.
- Spolupracovať s pracovníkmi ľudských zdrojov a tím lídrami na všetkých aspektoch súvisiacich s prevenciou SEA a vykonávať pravidelné kontroly, či sú zavedené všetky požadované postupy v oblasti ľudských zdrojov (podpísaný Kódex správania, čestné prehlásenie uchádzača o zamestnanie o bezúhonnosti, certifikát z Agora platformy, atď.).
- Pripravovať kampane na zvyšovanie povedomia príjemcov a miestnych komunít o definícii SEA, štandardoch správania, ktoré sa očakáva od zamestnancov PLR a rôznych mechanizmoch na nahlasovanie obvinení SEA vrátane kontaktných údajov.

Reakcia na obvinenia zo SEA

- Riadiť vývoj interných procesov a postupov PLR tak, aby bolo možné bezpečne a dôverne oznamovať všetky obvinenia týkajúce sa SEA.
- Prijímať hlásenia a všetky informácie o obvineniach SEA a koordinovať reakciu v súlade s internými postupmi.

- Kontrolovať e-mailovú adresu určené pre hlásenie incidentov: nahlasovanie@platformarodin.sk
- Kontrolovať a zhromažďovať incidenty, ktoré sú doručené cez kanály pre hlásenie incidentov SEA.
- Hlásiť štatutárom PLR obavy alebo problémy týkajúce sa vykonávania politiky prevencie SEA.

Reakcia na obvinenia týkajúce sa SEA

- Po obdržaní sťažnosti koordinovať reakciu PLR vrátane postúpenia osoby, ktorá prežila SEA na okamžitú odbornú pomoc a postúpenia prípadu internému vyšetrovaciemu tímu.
- Pri vyšetrovaní postupovať v súlade s Postupom vyšetrovania PLR (Príloha č.6).

Ďalšie povinnosti

- Koordinovať činnosť PLR súvisiacu s oznamovaním obvinení SEA medzi organizáciami podľa potreby v zmysle: [Document – Slovakia PSEA Task Force PSEA Focal Points and confidential reporting channels \(English\) \(unhcr.org\)](#)
- V prípade potreby podporovať vedenie PLR v implementácii iných aktivít týkajúcich sa prevencie SEA.

3. Kompetencie a skúsenosti

- Preukázaná bezúhonnosť, objektívnosť a odborná spôsobilosť.
- Preukázaná citlivosť a znalosť rodových, kultúrnych a podobných otázok.
- Skúsenosti s témami súvisiacimi s rodovo podmieneným násilím.
- Plynulá znalosť slovenského jazyka, ukrajinský/ruský jazyk je výhodou.
- Preukázateľné skúsenosti s prácou s komunitami.
- Preukázané komunikačné zručnosti.

Postup vyšetrovania v prípade obvinenia zo SEA

PLR uplatňuje prístup zameraný na prospech pre obeť s nasledujúcimi zásadami:

1. **Bezpečnosť** – všetky informácie o jednotlivých incidentoch SEA musia byť uchovávané bezpečne a s obmedzeným prístupom nepovolaných osôb. Všetky súbory musia byť chránené heslami alebo riadnym šifrovaním, fyzické súbory musia byť uzamknuté na bezpečnom mieste.
2. **Dôvernosť** – počet osôb s prístupom k informáciám v jednotlivých prípadoch SEA musí byť obmedzený na nevyhnutný počet, nesmú sa zdieľať žiadne súkromné informácie, pri označovaní zúčastnených osôb sa musia používať krycie mená a vynechať informácie, ktoré by mohli odhaliť ich totožnosť (napr. dátum narodenia, adresa, telefónne číslo, opis jedinečných fyzických znakov).
3. **Transparentnosť** – musí si získať predchádzajúci informovaný súhlas obeť. Obeti sa musí poskytnúť jasné vysvetlenie o tom, ako sa informácie použijú a budú zdieľať, vrátane informácií o vyšetrovaní a pomoci obetiam.
4. **Prístupnosť** – správy musia byť napísané zrozumiteľným spôsobom, pričom sa musí brať do úvahy jazyk, vzdelanie, vek, pohlavie, zdravotné znevýhodnenie všetkých zúčastnených.

Proces vyšetrovanie musí prebiehať v nasledujúcich fázach:

1. Podávanie správ a počiatočné posúdenie

Po prijatí hlásenia od postihnutej osoby/obete alebo tretej strany kontaktná osoba pre SEA začne počiatočné posúdenie. Počiatočné posúdenie je predbežné vyšetrovanie s cieľom určiť dôveryhodnosť hlásenia.

- Počiatočné posúdenie

Všetky oznámenia o možnom pochybení sa najskôr posúdia, aby sa určilo, či je vyšetrovanie opodstatnené. Počiatočné posúdenie zahŕňa:

- a) určenie, či by údajné skutočnosti, ak sa preukážu ako pravdivé, predstavovali pochybenie.

- b) stanovenie, či existuje dostatočná pravdepodobnosť, že vyšetrovanie by mohlo odhaliť dostatočné dôkazy na preukázanie alebo vyvrátenie obvinení.

Obvinenia SEA by sa vo všeobecnosti mali vždy dôkladne prešetriť. Vo výnimočných prípadoch nemusí byť možné začať vyšetrovanie, ak:

- a) existujú presvedčivé objektívne dôkazy o tom, že sťažnosť je nepravdivá a k žiadnemu pochybeniu nedošlo
- b) dĺžka času, ktorý uplynul od údajného pochybenia, znemožňuje overenie incidentu
- c) sťažnosť je príliš nejasná na to, aby umožnila vyšetrovanie, a nie je možné kontaktovať osobu podávajúcu sťažnosť s cieľom objasnenia
- d) zdá sa, že nie je možné nájsť spoľahlivé informácie o incidente, pretože nie sú k dispozícii žiadni svedkovia a žiadne iné možné dôkazy
- e) bezpečnosť obete je vážne ohrozená a neexistuje možnosť jej ochrany
- f) obeť odmieta súhlas so všetkými prípadnými vyšetrovacími krokmi a nechce, aby sa podnikli žiadne kroky

- Výsledok počiatočného posúdenia

Počiatočné posúdenie má štyri možné výsledky:

Možnosť 1: Začne sa vyšetrovanie. V prípade potreby možno osobu, ktorá podala sťažnosť, informovať o rozhodnutí začať vyšetrovanie. V takom prípade ju je potrebné upozorniť na dodržiavanie dôvernosti.

Možnosť 2: Prípade sa postúpi inej organizácii na prešetrenie. K tomu dochádza vtedy, keď sa pri počiatočnom posúdení zistí, že je možné, že došlo k pochybeniu, ale za správanie údajného páchatel'a je zodpovedná iná organizácia, a preto musí prípad vyšetriť.

Možnosť 3: Prípade je postúpený inému tímu v rámci vašej organizácie. Toto môže byť riešenie, ak údajné správanie nepredstavuje pochybenie alebo ak nie je možné vyšetrovanie bez toho, aby sa obeť vystavila vážnemu riziku. Obeť však stále môže potrebovať pomoc iného relevantného personálu.

Možnosť 4: Prípade sa uzavrie a nezačne sa žiadne vyšetrovanie. Táto možnosť je v prípadoch SEA zriedkavá a je možná len za výnimočných okolností, napr. keď sa zdá, že nie je možné zistiť informácie o údajnom incidente, alebo keď obeť odmieta súhlas so všetkými prípadnými vyšetrovacími krokmi s jej účasťou alebo bez nej.

2. Vyšetovanie

Ak sa na základe počiatočného posúdenia zistí, že správa je opodstatnená, začne sa vyšetovanie.

V prípade potreby vyšetovania PLR najme externého vyšetrovateľa zo skupiny vyšetrovateľov PSEA na Slovensku.

3. Výsluch a zhromažďovanie dôkazov

Počas vyšetovania tím vykonáva vypočutia svedkov, obvinených a iných relevantných strán. Zhromažďuje dôkazy (dokumenty, fotografie, videá), ktoré potvrdzujú obvinenia. Tím zabezpečuje, aby sa rozhovory uskutočnili v bezpečnom a dôvernom prostredí.

4. Analýza dôkazov

Tím analyzuje zhromaždené dôkazy a porovnáva ich s ďalšími dostupnými informáciami. Tieto informácie využíva na overenie obvinení a identifikáciu páchatel'ov a ich konania.

5. Vyhotovenie správy

Po ukončení vyšetovania tím vypracuje správu, v ktorej podrobne uvedie zistenia. Správa obsahuje návrh opatrení a následných krokov.

6. Opatrenia a následné kroky

Na základe zistení a odporúčaní prijme PLR príslušné opatrenia, ktoré môžu zahŕňať disciplinárne opatrenia, ukončenie pracovného pomeru alebo postúpenie veci orgánom činným v trestnom konaní. PLR poskytuje podporu obetiam a ich rodinám.

Správa o incidente pre obvinenie SEA je súčasťou tejto smernice (Príloha č. 5)

Pri vyšetovaní je dôležité posúdiť a riadiť riziká súvisiace s procesom vyšetovania vykonaním komplexného hodnotenia rizík. PLR pravidelne prehodnocuje svoje hodnotenie rizika. Dokument Hodnotenie a riadenie rizika počas vyšetovania SEA je súčasťou tejto smernice (Príloha č.6)

Správa o incidente zo SEA

(vypĺňa kontaktná osoba pre SEA)

DÔVERNÉ¹

1. Podrobnosti o tom, ako, kedy a kým bolo obvinenie prijaté:
2. Popis údajného incidentu (vrátane dátumov, časov a miesta):
3. Popis údajných alebo obetí (napr. meno, priezvisko, vek, pohlavie, národnosť, etnický pôvod, špecifické potreby):
4. Popis údajného alebo podozrivého páchatel'a (napr. meno, priezvisko, vek, pohlavie, národnosť, organizačná príslušnosť/pozícia, predchádzajúci záznam o previnení):
5. Opatrenia prijaté organizáciou v reakcii na doterajšie obvinenia (napr. žiadosť o pomoc, vyšetrovanie):
6. Aktivity/opatrenia prijaté inými organizáciami alebo subjektmi v reakcii na obvinenie:
7. Požadovaná podpora od partnerov (napr. podpora pre tých, ktorí boli obeťami SEA, vyšetrovanie):

Správu vyplnil:	
Meno a priezvisko:	Kontakt: (email, telefón):
Pozícia:	Dátum:

¹ Uvedený dokument je dôverný a prístup k nemu je obmedzený len pre vybrané osoby Platformy rodín detí so ZZ (štatutár, osoba zodpovedná za ochranu SEA). Vyplnený dokument je chránený heslom. Každá osoba zapojená do prípadu má pridelené kódové meno, bez udania informácií, ktoré by mohli odhaliť totožnosť. Informácie o identite a osobných údajoch zúčastnených osôb sú uchovávané oddelene.

--	--

Hodnotenie a riadenie rizika počas procesu vyšetrovania SEA *

HODNOTENIE RIZIKA				RIADENIE			
Por.č.	Kto je v riziku	Identifikované riziko	Pravdepodobnosť rizika	Predchádzajúce opatrenia na riadenie rizika	Dodatočné zmierňujúce opatrenia	Kto ich zabezpečuje	Dokedy
Príklad	<i>Obeť</i>	<i>Údajný páchatel' tlačil na obeť, aby stiahla obvinenie</i>	<i>Stredná</i>	<i>Verbálna komunikácia s údajným páchatel'om, aby sa zdržal kontaktu s obeťou (dátum)</i>	<i>Písomné varovanie pre údajného páchatel'a o následkoch pokračujúceho kontaktu</i>	<i>Meno osoby v organizácii zodpovednej za riadenie SEA</i>	<i>Dátum (alebo okamžite)</i>
1.							
2.							
3.							

*Dokument je dôverný

Procesy súvisiace s ochranou pred SEA v oblasti ľudských zdrojov

Opis povinnosti súvisiacich s prevenciou SEA pre všetkých pracovníkov, ktorí zabezpečujú ľudské zdroje v PLR

1. Pred vyhlásením pracovného miesta
  - Do oznámenia o voľnom pracovnom mieste zahrnúť vetu, v ktorom sa uchádzačom oznámi, že každý uchádzať o zamestnanie musí byť v súlade s Kódexom správania PLR. Zároveň je informovaný, že sa vykonávať previerka v súvislosti so SEA a etika je súčasťou každého hodnotenia v rámci PLR.

2. Počas pracovného pohovoru
  - Klásť uchádzačom otázky týkajúce sa etiky a etických dilem (napr. Aký je Váš názor na etiku v organizácii? Povedzte nám o etickej dileme, ktorej ste čelili vo svojich predchádzajúcich zamestnaniach).

3. Po pohovore - v prípade pozitívneho výsledku
  - Vykonať previerku minulosti (napr. vyhľadávanie na Google, policajné záznamy) a kontaktovať bývalých zamestnávateľov za účelom získať referencie na preverenie predchádzajúcich pochybení v súlade so slovenskými zákonmi týkajúcich sa zamestnávania, GDPR a ochrany pred SEA.
  - Požadovať od uchádzačov, aby sami deklarovali predchádzajúce záležitosti týkajúce sa SEA a iného nevhodného správania, ukončenia predchádzajúceho zamestnania, záznamov v registri trestov a obáv registrovaných štátnymi orgánmi v súvislosti s deťmi a aby súhlasili so zverejnením všetkých takýchto informácií ich bývalým zamestnávateľom. Toto vyhlásenie musí byť vlastnoručne podpísané. Čestné vyhlásenie uchádzača o zamestnanie o bezúhonnosti je súčasťou tejto smernice (Príloha č. 1).

4. Pri podpise pracovnej zmluvy alebo zmluvy so subdodávateľom
  - Požiadať uchádzačov, aby si pred podpisom pracovnej zmluvy/subdodávateľskej zmluvy preštudovali a podpísali Kódex správania PLR.
  - Zahrnúť do pracovnej zmluvy doložku o PSEA, vrátane subkontraktingu.
  - Načrtnúť disciplinárne dôsledky v prípade preukázanie obvinenia zo SEA.

5. Po podpise zmluvy a počas trvania pracovného pomeru alebo subdodávateľskej zmluvy

- Zahrnúť školenie týkajúce sa prevencie SEA ako súčasť nástupného procesu a zabezpečiť pravidelne opakovanie vzdelávania (Agora platform, ročné preškolenie)
- Zahrnúť dodržiavanie Kódexu správania PLR ako povinnú súčasť hodnotenia výkonu zamestnancov.
- V prípade potvrdeného pochybenia prijať rásne disciplinárne opatrenia (napr. prepustenie, pozastavenie výkonu funkcie, písomné pokarhanie alebo iné opatrenia).
- V relevantných prípadoch oznámiť policajným orgánom v Slovenskej republike.
- Zabrániť možnosti profesionálneho postupu/náboru vyšetrovaných osôb
- Udržiavať internú dôvernú databázu všetkých disciplinárnych opatrení voči zamestnancom vrátane prepustení, aby ste zabránili ich opätovnému prijatiu v budúcnosti.
- Systematicky zdieľať informácie o zamestnancoch, o ktorých je známe, že sa dopustili SEA, s inými potenciálnymi zamestnávateľmi, pokiaľ je to právne možné.